
ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՈԴՎԱԾՆԵՐ, ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐ

I

ՀԱՅԻ ՂԵՎՈՆԴ ԱՄԻՇԱՆԻ
ԾՆՆԴՅԱՆ 200-ԱՄՅԱԿԻ ԱՌԹԻՎ

Վարդան Ղևրիկյան – Հայր Ղևոնդ Ալիշանի գիտական և գրական
ժառանգությունը3

ՊԵՏՐՈՍ ԴՈՒՐՅԱՆԻ
ԾՆՆԴՅԱՆ 170-ԱՄՅԱԿԻ ԱՌԹԻՎ

Դավիթ Գասպարյան – Պետրոս Դուրյանի գեղարվեստական աշխարհը32

ԶԱՍԼ ՏԵՐ-ԳՐԻԳՈՐՅԱՆԻ
ԾՆՆԴՅԱՆ 155-ԱՄՅԱԿԻ ԱՌԹԻՎ

Աշոտ Մելքոնյան – Զալալ Տեր-Գրիգորյան (Սալյունյան). Զավախքի արցախցի
զավակը60

Վահե Սարգսյան – Հայկական եկեղեցիների պատկանելության խնդիրը վրացական
մամուլում (XXI դարի առաջին տասնամյակ)72

Ռուբեն Սահակյան – Ալեքսանդրապոլի և գավառի թուրքական բռնազավթման մա-
սին («Կոմունիստ» թերթի 1920–1921 թթ. հաղորդագրություններում)103

II

Լուսինե Սահակյան – Դիտարկումներ Կոմիտաս Վարդապետ և Հայ Առաքելական
եկեղեցի առնչությունների շուրջ121

Արմենուհի Ղամբարյան – Հայաստանի առաջին Հանրապետության քաղաքացիական
առաքելությունն ԱՄՆ (1919 թ. վերջ – 1920 թ. սկիզբ)134

Ռաֆիկ Նահապետյան – Հայկական ժողովրդական ավանդական բնակարանային
համալիրների որոշ առանձնահատկությունների շուրջ
(XIX դար – XX դարասկիզբ)149

Սիլվա Մինասյան (Արցախ) – Հատուկ անուններից կերտված նորակազմությունների կադապարները Հովհաննես Շիրազի ստեղծագործություններում	173
Աշոտ Մանուչարյան – Արշարունյաց եպիսկոպոսական թեմը (IV–XI դդ.).....	187

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Երվանդ Գրեկյան – Հացահատիկի պաշարների կուտակումն ու վերաբաշխումը Ուրարտական թագավորությունում	203
Վարդան Պետրոսյան – Հին հայերենի շչական բաղաձայնները (ապաժամանակյա և տարաժամանակյա հայեցակետեր)	228

ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐ

ԻՐԱԶԵԿԻ ԾՆՆԴՅԱՆ
140-ԱՄՅԱԿԻ ԱՌԹԻՎ

Անուշավան Զաքարյան – Իրազեկի (Հ. Տեր-Հակոբյան) հոդվածաշարը Գողթան գավառի կարևոր նշանակության մասին	242
--	-----

ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Աելիտա Ղուլիսանյան – Սրբոց տոներին նվիրված գանձարանային կանոնները (խլաթեցիական և հետխլաթեցիական խմբագրության գանձարաններում)	258
Աննա Ասատրյան – Պետրոս Աղամյանը ժամանակակիցների հուշերում (անգլ.)	262
Թաթուլ Ասոյան – Վիկտոր Կատվայան. Հայաստանի Հանրապետության բարբառային համապատկեր. Գիրք 2. Կոտայքի մարզ	267
Արսեն Հարությունյան – Արգամ Այվազյան. Հայաստանի հունարեն վիմագրությունները և 18–21-րդ դարի 10-ական թվականների հունական համայնքը	272
Վարդան Պետրոսյան – Վազգեն Համբարձումյան. Հայերենը և կելտական լեզուները (համեմատական-տիպաբանական տարբերակայնություն)	278

ՄԵՐ ԵՐԱՆՏԱՎՈՐՆԵՐԸ

Պավել Ավետիսյան, Ռուբեն Բադալյան, Արսեն Բոբոխյան – Հարություն Մարտիրոսյան. անվանի հնագետի 100-ամյակի կապակցությամբ	284
--	-----

ՄԵՐ ՀՈՐԵԼՅԱՐՆԵՐԸ

Մհեր Նավոյան – Հենրիկ Հովհաննիսյան (ծննդյան 85-ամյակի առթիվ)	289
Անուշավան Զաքարյան, Վահան Խաչատրյան – Վաչե Հովակիմյան (ծննդյան 70-ամյակի առթիվ)	297

ԳԻՏԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔ

Ռոբերտ Ղազարյան, Գոռ Մարգարյան, Ռուսլան Ցականյան – Արևելագիտության ինստիտուտը 50 տարեկան է	300
Լիլիթ Հովհաննիսյան – Միջազգային գիտաժողով՝ նվիրված Արցախի Հանրապետության և Հայաստանի (Երրորդ) Հանրապետության հռչակման 30-րդ տարեդարձին	303
Քնարիկ Ավագյան – «Օտար աղբյուրները հայկական գաղթավայրերի մասին». միջազգային երկրորդ գիտաժողովը	308
Նինետա Աղամյան – «Կովկասի հայոց բարեգործական ընկերության» հիմնադր- ման 140-ամյակին նվիրված միջազգային գիտաժողով՝ «Բարեգործու- թյունը հայոց մեջ»	311
Ուղեցույց հեղինակների համար	314
Ուղեցույց հեղինակների համար (ռուս.)	316
Ուղեցույց հեղինակների համար (անգլ.)	318

СОДЕРЖАНИЕ

СТАТЬИ, СООБЩЕНИЯ

I

К 200-ЛЕТИЮ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ
ОТЦА ГЕВОНДА АЛИШАНА

Вардан Деврикан – Научное и литературное наследие отца Гевонда Алишана	3
--	---

К 170-ЛЕТИЮ СО ДНЯ
РОЖДЕНИЯ ПЕТРОСА ДУРЯНА

Давид Гаспарян – Художественный мир Петроса Дуряна	32
---	----

К 155-ЛЕТИЮ СО ДНЯ
РОЖДЕНИЯ ДЖАЛАЛА ТЕР-ГРИГОРЯНА

Ашот Мелконян –Джалал Тер-Григорян (Саллюмян): арцахский сын Джавахка	60
--	----

Ваз Саркисян – Вопрос принадлежности армянских церквей в грузинской прессе (первое десятилетие XXI века)	72
--	----

Рубен Саакян – О турецкой оккупации Александрополя и губернии (в сообщениях газеты «Коммунист» 1920–1921 гг.)	103
---	-----

II

Лусине Саакян – Наблюдения о взаимоотношениях Комитаса Вардапета и Армянской Апостольской церкви	121
Арменуи Гамбарян – Гражданская миссия первой Республики Армения в США (конец 1919 г. – начало 1920 г.)	134
Рафик Наапетян – О некоторых особенностях армянских народных традиционных жилищных комплексов (XIX век – начало XX века)	149
Сильва Минасян (Арцах) – Структуры неологизмов, образованных от собственных имен в произведениях Ованеса Шираза	173
Ашот Манучарян – Епископальная епархия Аршаруника (IV–XI вв.)	187

ОБСУЖДЕНИЯ

Ерванд Грекян – Хранение и перераспределение зерновых запасов в Урартском царстве	203
Вардан Петросян – Шипящие согласные древнеармянского языка (диахронический и ахронический аспекты)	228

ПУБЛИКАЦИИ

К 140-ЛЕТИЮ СО ДНЯ
РОЖДЕНИЯ ИРАЗЕКА

Анушаван Закарян – Цикл статей Иразека (А. Тер-Акопян) о важном значении провинции Гохтан	242
---	-----

РЕЦЕНЗИИ

Аэлита Долуханян – Сокровищнические каноны, посвященные святым праздникам (в сокровищницах хлатецийской и постхлатецийской редакций)	258
Анна Асатрян – Петрос Адамян в воспоминаниях современников (на англ. яз.)	262
Татул Асоян – Виктор Катвалян. Диалектная панорама Республики Армении. Книга 2: Котайкская область	267
Арсен Арутюнян – Аргам Айвазян. Греческие эпиграфические надписи Армении и греческая община 10-х годов 18–21 вв.	272
Вардан Петросян – Вазген Амбарцумян. Армянский язык и кельтские языки (сравнительно-типологическое дифференцирование)	278

НАШИ ЗАСЛУЖЕННЫЕ ДЕЯТЕЛИ

Павел Аветисян, Рубен Бадалян, Арсен Бобохян – Арутюн Мартиросян: к 100-летию выдающегося археолога	284
---	-----

НАШИ ЮБИЛЯРЫ

Мгер Навоян – Генрик Оганисян (к 85-летию со дня рождения)	289
Анушаван Закарян, Ваан Хачатрян – Ваче Овакимян (к 70-летию со дня рождения)	297

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ

Роберт Казарян, Гор Маргарян, Руслан Цаканян – Институту востоковедения 50 лет	300
Лилит Оганисян – Международная научная конференция, посвященная 30-летию провозглашения независимости Республики Арцах и Республики (третьей) Армения	303
Кнарик Авагян – Вторая международная научная конференция «Иностранные источники об армянских колониях»	308
Нинетта Адамян – Международная научная конференция «Благотворительность среди армян», посвященная 140-летию основания «Кавказского армянского благотворительного общества»	311
Руководство для авторов	314
Руководство для авторов (на русск. яз.)	316
Руководство для авторов (на англ. яз.)	318

CONTENTS

ARTICLES, REPORTS

I

THE 200TH BIRTHDAY ANNIVERSARY
FATHER GHEVOND ALISHAN

Vardan Devrikyan – The scientific and literary heritage of Father Ghevond Alishan	3
---	---

TO THE 170TH BIRTH ANNIVERSARY
OF PETROS DURYAN

David Gasparyan – Petros Duryan’s artistic world32

TO THE 155TH BIRTH ANNIVERSARY
OF JALAL TER-GRIGORYAN

Ashot Melkonyan – Jalal Ter-Grigoryan: Javakhk’s son of Artsakh60

Vahe Sargsyan – The issue of the affiliation of Armenian churches in the Georgian press
(the 1st decade of the 21st century)72

Ruben Sahakyan – On the Turkish occupation of Alexandropol and its province
(According to the 1920–1921 reports of the newspaper “Communist”)103

II

Lusine Sahakyan – Some observations on the relationship of Komitas Vardapet with
the Armenian Apostolic Church121

Armenuhi Ghambaryan – Civil mission of the first Republic of Armenia in the USA
(late 1919 – early 1920)134

Rafik Nahapetyan – On some features of the Armenian people’s housing complexes
(the 19th century – the early 20th century)149

Silva Minasyan (Artsakh) – Structures of neologisms formed by proper names
in the works of Hovhannes Shiraz173

Ashot Manucharyan – Episcopal Diocese of Arsharunik (the 4th–the 9th cc.)187

DISCUSSIONS

Yervand Grekyan – Storage and redistribution of grain reserves in the kingdom
of Urartu203

Vardan Petrosyan – Hushing sounds of the Old Armenian (Diachronic and a
chronic aspects)228

PUBLICATIONS

TO THE 140TH BIRTH
ANNIVERSARY OF IRAZEK

Anushavan Zakaryan – A series of articles by Irazek (A. Ter-Hakobyan) on the
significance of Goghtan canton242

REVIEWS

Aelita Dolukhanyan – Treasury canons dedicated to holy holidays (in the treasures of the Chlatetian and post-Chlatetian editions).....	258
Anna Asatryan – Memories of the contemporaries about Bedros Adamian (in Eng.)	262
Tatul Asoyan – Victor Katvalyan: Dialectal panorama of the Republic of Armenia: Book 2: Kotayk marz.....	267
Arsen Harutyunyan – Argam Ayvazyan: The Greek Epigraphs of Armenia and the Greek Community in the 10s of the 18th–21st centuries	272
Vardan Petrosyan – Vazgen Hambardzumyan: Armenian and Celtic languages (comparative typological differentiation)	278

OUR HONOURED SCHOLARS

Pavel Avetisyan, Ruben Badalyan, Arsen Bobokhyan – Harutyun Martirosyan: to the 100th anniversary of the outstanding archaeologist	284
---	-----

OUR JUBILEES

Mher Navoyan – Henrik Hovhannisyan (on the occasion of his 85th birth anniversary) ..	289
Anushavan Zakaryan, Vahan Khachatryan – Vache Hovakimyan (on the occasion of his 70th birth anniversary)	297

SCIENTIFIC LIFE

Robert Ghazaryan, Gor Margaryan, Ruslan Tsakanyan – Institute of Oriental Studies – 50 years	300
Lilit Hovhannisyan – International Scientific Conference dedicated to the 30th anniversary of the Proclamation of Independence of the (Third) Republic of Armenia and the Republic of Artsakh	303
Knarik Avagyan – The Second International Scientific Conference “Foreign sources about the Armenian colonies”	308
Nineta Adamyan – International Conference “Charity among Armenians” dedicated to the 140th anniversary of the foundation of the “Caucasus Armenian Benevolent Society”	311
A guidance for the authors	314
A guidance for the authors (Russ.)	316
A guidance for the authors (Eng.)	318